

جداسازی و تخلیص اووسیست ها و اسپروزوئیت های کریتوسپوریدیوم با استفاده از روشهای گرادایانت منقطع ساکارز و گرادایانت پرکول

*دکتر داود درستکار مقدم، **مهدی اعظمی

*استادیار گروه انگل شناسی و قارچ شناسی دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی اصفهان

**کارشناس ارشد انگل شناسی، گروه انگل شناسی دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی اصفهان

تاریخ دریافت مقاله: ۸۳/۷/۲۰ ، تاریخ پذیرش مقاله: ۸۴/۱/۲۵

خلاصه

کریتوسپوریدیوم یکی از انگل های داخل سلولی اجباری از شاخه اپی کمپلکسا است که در جهان به عنوان عامل بیماری گاستروآتریت در میزبانان پستاندار از جمله انسان شناخته شده است. در مراحل اولیه بیماری، کریتوسپوریدیوم باعث عفونت سلولهای اپی تلیال روده و معده می شود و در نتیجه شکل های مختلفی از بیماری را به صورت اسهال حاد، اسهال های خود محدود شونده و موارد مرگ و میر و شدید بیماری را در مبتلایان به نقص سیستم ایمنی به ویژه مبتلایان به سندرم نقص ایمنی اکتسابی (ایدز) ایجاد می نماید. با توجه به اهمیت بهداشتی این انگل در جهان، جداسازی و تخلیص این انگل جهت شناسایی خصوصیات آنتی ژنیک و تعیین سویه های مختلف آن ضروری به نظر می رسد.

در مطالعه حاضر، تعداد ۴۸۰ نمونه مدفوع از گوساله های استان اصفهان جمع آوری و با روش شناورسازی در محلول قندی (Scheater) و رنگ آمیزی اسید فاست اصلاح شده مورد بررسی قرار گرفتند که از این تعداد، ۳۰ نمونه آلوده به انگل تشخیص داده شد. نمونه های مدفوع آلوده با روش گرادایانت منقطع ساکارز تخلیص شد و در دی کرومات پتاسیم ۲/۵٪ نگهداری شدند.

تکنیک های به کار گرفته شده جهت جداسازی و تخلیص اووسیست ها و اسپروزوئیت های کریتوسپوریدیوم از نمونه های به دست آمده در اندازه بسیار زیاد، شامل روش های گرادایانت منقطع ساکارز و گرادایانت پرکول بود. با این روش ها، اووسیست های انگل با انجام دو مرحله گرادایانت منقطع ساکارز و یک مرحله گرادایانت پرکول جداسازی و تخلیص شدند. اووسیست های جدا شده عاری از هر گونه ناخالصی و باکتری بودند و ۳۴٪ از نمونه های جمع آوری شده اصلی را شامل می شدند.

اسپروزوئیت های انگل بوسیله یک مرحله گرادایانت پرکول از مخلوط اووسیست های در حال تخریب جداسازی شدند. ۶۳٪ از اسپروزوئیت های اصلی جدا شده با ۲/۲٪ از اووسیست های دست نخورده و اووسیست های بدون دیواره همراه بودند. اسپروزوئیت های جداسازی شده جهت آزمایشات ELISA، آنالیز آنتی ژن به وسیله SDS-PAGE و وسترن بلات (Westernblot) و نیز برای تجزیه اسید نوکلئیک (DNA) مناسب می باشند.

کلمات کلیدی: کریتوسپوریدیوم، گرادایانت منقطع ساکارز، گرادایانت پرکول.

مقدمه

مطالعات آزمایشگاهی انجام گرفته بر روی بیولوژی کریتوسپوریدیوم و پاسخ های ایمنی در میزبانان مبتلا به کریتوسپوریدیوز نشان داده است که تکنیکهای آزمایشگاهی جهت جداسازی و تخلیص اووسیست و اسپروزوئیت های این انگل از آلودگی های مدفوعی در مقیاس وسیع ناکافی می باشند. اخیراً از روشی جهت جداسازی اووسیست های کریتوسپوریدیوم از اووسیست سایر کوکسیدها استفاده شده است که این روش بر اساس شناورسازی نمونه مورد بررسی در

محلول قندی (Scheater's flotation) عمل می نماید (۱، ۱۰). سایر روشهای موجود که بر پایه روشهای تغلیظی عمل می نمایند، اووسیست های موجود در نمونه را جهت بررسی و تشخیص نهایی تغلیظ می کنند که همگی این روشها اثرات کشنده بر روی اووسیست های انگل داشته و مناسب محسوب می شوند.

اولین بار جهت جداسازی اووسیست های زنده از نمونه های مدفوع از تکنیک شناورسازی نمونه در محلول شیر استفاده شده است (۷). اما اووسیست هایی که با این روش جداسازی

مدت ۱۵ دقیقه با دور ۱۵۰۰ سانتیفریوژ شده، رسوب حاصل در دی کرومات پتاسیم ۲/۵٪ سوسپانسیون و در ۴ درجه سانتی گراد نگهداری شد.

جداسازی اووسیست ها با استفاد از روش گرادینت منقطع ساکارز: تکنیک گرادینت منقطع ساکارز برای جداسازی و تخلیص اولیه اووسیست های کریپتوسپوریدیوم بر اساس شناورسازی نمونه در محلول قندی بنا شده است. با مخلوط نمودن ۳۲۰ میلی لیتر آب مقطر، ۵۰۰ گرم ساکارز و ۹ میلی لیتر فنل محلول شیتز (Scheather's) تهیه شد. با اضافه کردن بافر فسفات

سالیین ۰/۰۲۵ مولار و ۱٪ Tween80 از محلول فوق دو رقت ۲:۱ با وزن مخصوص ۱/۰۳ و ۱:۴ با وزن مخصوص ۱/۰۶۴ تهیه شد. ۱۰ میلی لیتر از محلول با رقت ۲:۱ را در یک لوله سانتریفیوژ پلی پروپیلنی ۵۰ میلی لیتری ریخته و بر روی آن ۱۰ میلی لیتر از محلول با رقت ۴:۱ اضافه شد. ۵ میلی لیتر از نمونه مدفوع صاف شده که در دی کرومات پتاسیم نگهداری می شد بر روی محلول رویی (رقت ۴:۱) اضافه شد. در هر سانتریفیوژ ۱۶ لوله قرار داده شد و لوله ها به مدت ۳۰ دقیقه با دور ۱۵۰۰ سانتیفریوژ شدند. پس از سانتریفیوژ در هر لوله چهار لایه تشکیل شد که از بالا به پایین به این ترتیب بودند: مواد زائد و ناخالصی های مدفوع، محلول رقیق ۴:۱، محلول رقیق ۲:۱ و لایه رسوب. هر لایه با دقت جدا و لایه رسوب نیز از نظر وجود اووسیست مورد بررسی قرار گرفت. مخلوط لایه های ۲:۱ و ۴:۱ با بافر فسفات سالیین ۰/۸۵ درصد رقیق شد. لوله های حاوی محلول رقیق شده، سانتریفیوژ و مایع رویی دور ریخته شد. با وارد کردن رسوب های جمع آوری شده در ۴۰ میلی لیتر دی کرومات پتاسیم ۲/۵٪ یک سوسپانسیون تهیه شد. مانند مراحل قبل، ۵ میلی لیتر از سوسپانسیون تهیه شده را بر روی محلولهای رقیق ۲:۱ و ۴:۱ در یک لوله جدید ریخته و سانتریفیوژ شد. در پایان رسوب حاصل که حاوی اووسیست های انگل می باشد با ۴ میلی لیتر دی کرومات پتاسیم ۲/۵٪ مخلوط شد.

جداسازی و تخلیص اووسیست ها با استفاده از گرادینت منقطع ساکارز: تکنیک گرادینت منقطع ساکارز برای جداسازی و تخلیص اولیه اووسیست های کریپتوسپوریدیوم بر اساس شناورسازی نمونه در محلول قندی بنا شده است. با مخلوط نمودن ۳۲۰ میلی لیتر آب مقطر، ۵۰۰ گرم ساکارز و ۹ میلی لیتر فنل محلول شیتز (Scheather's) تهیه شد. با اضافه کردن بافر فسفات سالیین ۰/۰۲۵ مولار و ۱٪ Tween80 از محلول فوق دو رقت ۲:۱ با وزن مخصوص ۱/۰۳ و ۱:۴ با وزن مخصوص ۱/۰۶۴ تهیه شد. ۱۰ میلی لیتر از محلول با رقت ۲:۱ را در یک لوله سانتریفیوژ پلی پروپیلنی ۵۰ میلی لیتری ریخته و بر روی آن ۱۰ میلی لیتر از محلول با رقت ۴:۱ اضافه شد. ۵ میلی لیتر از نمونه مدفوع صاف شده که در دی کرومات پتاسیم نگهداری می شد بر روی محلول رویی (رقت ۴:۱) اضافه شد. در هر سانتریفیوژ ۱۶ لوله قرار داده شد و لوله ها به مدت ۳۰ دقیقه با دور ۱۵۰۰ سانتیفریوژ شدند. پس از سانتریفیوژ در هر لوله چهار لایه تشکیل شد که از بالا به پایین به این ترتیب بودند: مواد زائد و ناخالصی های مدفوع، محلول رقیق ۴:۱، محلول رقیق ۲:۱ و لایه رسوب. هر لایه با دقت جدا و لایه رسوب نیز از نظر وجود اووسیست مورد بررسی قرار گرفت. مخلوط لایه های ۲:۱ و ۴:۱ با بافر فسفات سالیین ۰/۸۵ درصد رقیق شد. لوله های حاوی محلول رقیق شده، سانتریفیوژ و مایع رویی دور ریخته شد. با وارد کردن رسوب های جمع آوری شده در ۴۰ میلی لیتر دی کرومات پتاسیم ۲/۵٪ یک سوسپانسیون تهیه شد. مانند مراحل قبل، ۵ میلی لیتر از سوسپانسیون تهیه شده را بر روی محلولهای رقیق ۲:۱ و ۴:۱ در یک لوله جدید ریخته و سانتریفیوژ شد. در پایان رسوب حاصل که حاوی اووسیست های انگل می باشد با ۴ میلی لیتر دی کرومات پتاسیم ۲/۵٪ مخلوط شد.

جداسازی و تخلیص اووسیست ها با استفاده از گرادینت منقطع ساکارز: تکنیک گرادینت منقطع ساکارز برای جداسازی و تخلیص اولیه اووسیست های کریپتوسپوریدیوم بر اساس شناورسازی نمونه در محلول قندی بنا شده است. با مخلوط نمودن ۳۲۰ میلی لیتر آب مقطر، ۵۰۰ گرم ساکارز و ۹ میلی لیتر فنل محلول شیتز (Scheather's) تهیه شد. با اضافه کردن بافر فسفات سالیین ۰/۰۲۵ مولار و ۱٪ Tween80 از محلول فوق دو رقت ۲:۱ با وزن مخصوص ۱/۰۳ و ۱:۴ با وزن مخصوص ۱/۰۶۴ تهیه شد. ۱۰ میلی لیتر از محلول با رقت ۲:۱ را در یک لوله سانتریفیوژ پلی پروپیلنی ۵۰ میلی لیتری ریخته و بر روی آن ۱۰ میلی لیتر از محلول با رقت ۴:۱ اضافه شد. ۵ میلی لیتر از نمونه مدفوع صاف شده که در دی کرومات پتاسیم نگهداری می شد بر روی محلول رویی (رقت ۴:۱) اضافه شد. در هر سانتریفیوژ ۱۶ لوله قرار داده شد و لوله ها به مدت ۳۰ دقیقه با دور ۱۵۰۰ سانتیفریوژ شدند. پس از سانتریفیوژ در هر لوله چهار لایه تشکیل شد که از بالا به پایین به این ترتیب بودند: مواد زائد و ناخالصی های مدفوع، محلول رقیق ۴:۱، محلول رقیق ۲:۱ و لایه رسوب. هر لایه با دقت جدا و لایه رسوب نیز از نظر وجود اووسیست مورد بررسی قرار گرفت. مخلوط لایه های ۲:۱ و ۴:۱ با بافر فسفات سالیین ۰/۸۵ درصد رقیق شد. لوله های حاوی محلول رقیق شده، سانتریفیوژ و مایع رویی دور ریخته شد. با وارد کردن رسوب های جمع آوری شده در ۴۰ میلی لیتر دی کرومات پتاسیم ۲/۵٪ یک سوسپانسیون تهیه شد. مانند مراحل قبل، ۵ میلی لیتر از سوسپانسیون تهیه شده را بر روی محلولهای رقیق ۲:۱ و ۴:۱ در یک لوله جدید ریخته و سانتریفیوژ شد. در پایان رسوب حاصل که حاوی اووسیست های انگل می باشد با ۴ میلی لیتر دی کرومات پتاسیم ۲/۵٪ مخلوط شد.

پروسیس: با مخلوط کردن ۹ قسمت پرکول، ۱ قسمت 10× Alsever's و ۹ قسمت 1× Alsever's، محلول پرکول با وزن مخصوص ۱/۰۹ g/ml تهیه شد. یک میلی لیتر از اووسیست های به دست آمده از مرحله دوم روش گرادینت منقطع ساکارز بر روی ۹ میلی لیتر محلول پرکول اضافه شد و

می شوند حاوی باکتریها و سایر ناخالصی ها از جمله ارگانسمهایی هستند که ممکن است در محیط کشت آزمایشگاهی کریپتوسپوریدیوم آلودگی ایجاد نموده و مانع از رشد انگل شوند. علاوه بر این، به دلیل اینکه جداسازی اووسیست ها و اسپروزیوت های انگل در جهت تهیه آنتی ژن و یا آنالیز DNA انجام می گیرد، وجود آلودگی هر چند به میزان بسیار ناچیز، اثرات بسیار شدیدی را بر روی نتایج اعمال می کند.

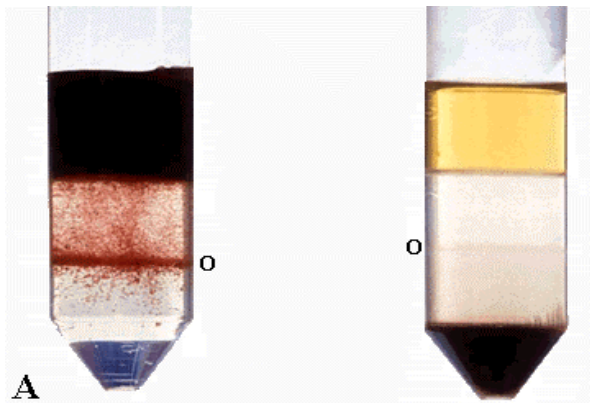
Waldman با استفاده از بافر فسفات سالیین - اتر و روش gradient centrifugation method توانسته است اووسیست های کریپتوسپوریدیوم را از نمونه های مدفوع جداسازی نماید (۱۶). گزارشات دیگری نیز مبنی بر جداسازی اووسیست ها با استفاده از روش شیب چگالی ساکارز (۸)، ستونهای ویژه با گلوله های شیشه ای (۹)، شیب منقطع برومید پتاسیم (۴)، شناورسازی با کلرید سدیم (۲)، استفاده از فیکل (۱۳) و سولفات روی (۱۴) وجود دارد. اما در هیچکدام از این گزارشات در مورد جداسازی انگل به میزان بسیار زیاد اشاره ای نشده است. همچنین هیچکدام از این روشها در آزمایشگاهها ارزیابی نشده اند. هدف از این بررسی، ارائه تکنیکی مناسب جهت جداسازی و تخلیص اووسیست و اسپروزیوت های زنده کریپتوسپوریدیوم در مقیاس زیاد می باشد.

مواد و روش کار

جمع آوری و شناسایی نمونه های آلوده: تعداد ۴۸۰ نمونه مدفوع به طور مستقیم از رکتوم گاوها و گوساله های مناطق مختلف استان اصفهان جمع آوری شد. نمونه های جمع آوری شده با حجم مساوی دی کرومات پتاسیم ۵٪ مخلوط و در ۴ درجه سانتی گراد نگهداری شدند. به منظور بررسی وجود یا عدم وجود کریپتوسپوریدیوم، تمامی نمونه ها با روش آزمایشگاهی شناورسازی با محلول قندی (شیتز) تغلیظ شدند و در نهایت گسترشهای تهیه شده با روش ذیل - نلسون اصلاح شده رنگ آمیزی و با میکروسکوپ مورد بررسی قرار گرفتند.

نمونه های آلوده به انگل (۳۰ نمونه) با استفاده از فیلترهای مخصوص با سوراخهایی به قطر ۶۳ میکرون غربالگری و صاف شدند و ذرات و ناخالصی های درشت نمونه ها جدا گردید. تمامی نمونه های صاف شده را در یک ظرف ریخته و در حدود ۲۰۰ میلی لیتر از آن در لوله های سانتریفیوژ پلاستیکی مخصوص به

اووسیست‌های موجود در نمونه که با روشهای گرادایانت منقطع ساکارز و گرادایانت پرکول جداسازی می‌شوند در شکل ۵ و بازدهی هر یک از روشها در خالص سازی اووسیست‌ها در شکل ۶ نشان داده شده است.

شکل ۵: A. (لوله سمت چپ): مرحله اول روش گرادایانت منقطع ساکارز بر روی نمونه مدفوع صاف شده را نشان می‌دهد. ناخالصی‌های نمونه در بالای لوله و در سطح لایه رقیق ۴:۱ و اووسیست‌ها (O) در حد فاصل لایه‌های رقیق ۲:۱ و ۴:۱ قرار گرفته‌اند. (لوله سمت راست): مرحله دوم گرادایانت منقطع ساکارز بر روی اووسیست‌های به دست آمده از مرحله اول را نشان می‌دهد.

در مرحله اول گرادایانت منقطع ساکارز، عمدتاً ۶۱٪ از اووسیست‌های بدون آلودگی در حد فاصل بین لایه‌های ۲:۱ و ۴:۱ قرار می‌گیرند (شکل ۱). تقریباً ۱۰٪ از اووسیست‌هایی که از لایه با رقت ۲:۱ جداسازی می‌شوند نیز دارای آلودگی با مواد زائد و باکتریهای مدفوع می‌باشند. بقیه اووسیست‌ها نیز یا در طی شستشو از نمونه حذف شده و یا در هنگام سانتریفوژ ته نشین شده و در لایه رسوب قرار می‌گیرند. در مرحله دوم گرادایانت منقطع ساکارز ۷۲٪ از اووسیست‌ها جداسازی می‌شوند و این در حالی است که با انجام روش گرادایانت پرکول ۷۷٪ از اووسیست‌ها جداسازی می‌شوند.

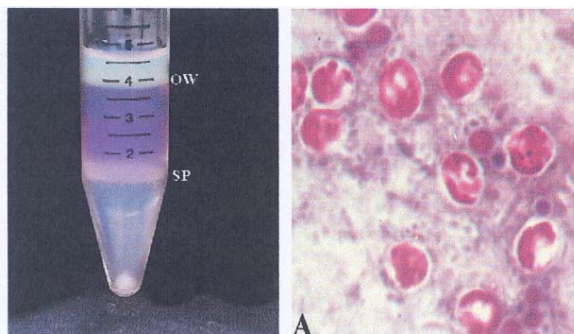
بعد از انجام مرحله اول گرادایانت منقطع ساکارز، جدا کردن اووسیست‌ها از ناخالصی‌ها و باکتریهای موجود در مدفوع خیلی راحت تر انجام می‌شود. شکل ۱ نشان می‌دهد که اووسیست‌های انگل در حد فاصل لایه با رقت ۲:۱ و ۴:۱ قرار می‌گیرند اما ناخالصی‌ها و باکتریهای موجود در نمونه در سطح و قسمتی از لایه ۴:۱ واقع می‌شوند. اووسیست‌هایی که از مرحله دوم گرادایانت منقطع ساکارز جدا می‌شوند حاوی مقدار کمی از باکتریهای موجود در مدفوع می‌باشند اما با

لوله‌ها به مدت ۳۰ دقیقه در حرارت اتاق و با سرعت ۲۲۰۰۰ دور سانتریفوژ شدند. پس از سانتریفوژ در بالای لوله باکتریهای موجود در نمونه و در پایین لوله اووسیست‌ها قرار گرفتند. لایه مربوط به اووسیست‌ها با بافر PBS شسته شده و از نظر وجود اووسیست یا ناخالصی مورد بررسی قرار گرفت. اووسیست‌های جداسازی شده با این تکنیک در دی کرومات پتاسیم ۲/۵٪ و در ۴ درجه سانتیگراد نگهداری شدند.

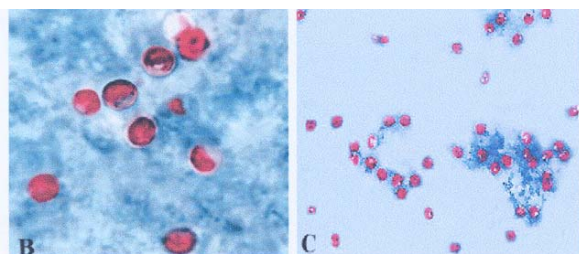
جداسازی و تخلیص اسپروژوئیت‌ها: اووسیست‌های به دست آمده به کمک پرکول با PBS شستشو داده شد. عملیات شستشو سه بار، هر بار ۱۰ دقیقه و با دور ۱۵۰۰g انجام می‌شد. اووسیست‌های به دست آمده از مرحله آخر شستشو در ۲۰ میلی لیتر PBS به صورت تعلیق درآورده شد به طوری که در هر میلی لیتر از این سوسپانسیون $10^8 \times 1-2$ اووسیست انگل وجود داشت. سپس سوسپانسیون اووسیست‌ها با حجم مساوی از ماده استخراج کننده اسپروژوئیت (ترپسین ۰/۵٪، سدیم تائوروکلات محلول در PBS ۱/۵ درصد) مخلوط شده و به مدت ۶۰-۴۰ دقیقه در حرارت ۳۷ درجه سانتی‌گراد نگهداری شد (۵). بعد از این مرحله با کمک محلول Alsever's سوسپانسیون را شستشو داده و محلول استخراج موجود در آن حذف گردید. با وارد نمودن رسوب اسپروژوئیت‌های آزاد، دیواره اووسیست‌ها و اووسیست‌های سالم در ۴ میلی لیتر محلول 1x Alsever's سوسپانسیون جدیدی تهیه گردید. ۱ میلی لیتر از سوسپانسیون جدید بر روی ۹ میلی لیتر محلول پرکول اضافه و به مدت ۳۰ دقیقه و با دور ۲۲۰۰۰ سانتریفوژ شد. باندهایی که پس از سانتریفوژ تشکیل شد با PBS شسته و از نظر حضور اسپروژوئیت‌های خالص، دیواره اووسیست‌ها و ناخالصی‌ها مورد بررسی قرار گرفت.

نتایج

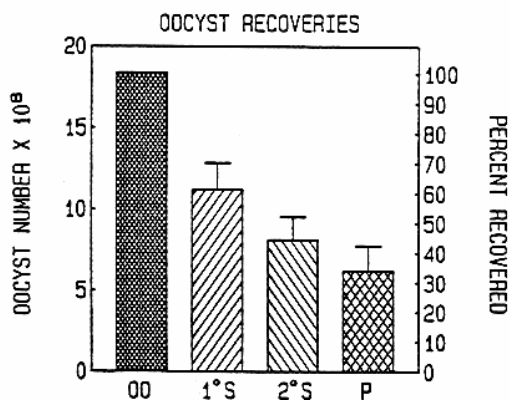
در شکل ۱ (A) لایه مربوط به اووسیست‌های نمونه را که با روش گرادایانت منقطع ساکارز تشکیل شده است می‌توان مشاهده نمود. مراحل جداسازی و تخلیص اووسیست‌ها و اسپروژوئیت‌های کریبتوسپوریدیوم نیز در شکل‌های ۲ و ۳ نشان داده شده‌اند. هر مرحله از تکنیکهای یاد شده بدون اینکه به اووسیست‌ها آسیبی وارد کنند انجام می‌شوند. تعداد

شکل ۳: روش گراداینت پرکول را بر روی اووسیست هایی که قبلاً با ماده استخراج کننده اسپروزوئیت مخلوط شده اند، نشان می دهد. دیواره اووسیست های انگل (OW) در بالا و اسپروزوئیت ها (SP) در پایین لوله دیده می شوند. A. اووسیست های جدا شده به کمک روش گراداینت منقطع ساکارز.

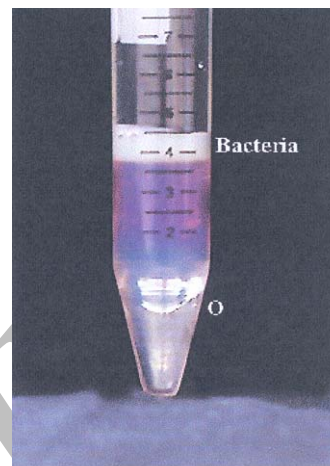
شکل ۴: (B و C) اووسیست های به دست آمده از مرحله گراداینت پرکول را نشان می دهد.

شکل ۵: درصد اووسیست های جدا شده از مراحل اول (1°S) و دوم (2°S) روش گراداینت منقطع ساکارز و گراداینت پرکول (P). (OO): اووسیست های اصلی که در نمونه مدفوع صاف شده موجود می باشد.

شکل ۷، تعداد اسپروزوئیت، اووسیست سالم و دیواره اووسیست را که در مرحله گراداینت پرکول جدا شده اند نشان می دهد. میزان بازدهی و مفید بودن روشهای گراداینت پرکول

انجام روش گراداینت پرکول اووسیست ها به طور یکدست از باکتریها و ناخالصی ها پاکسازی می شوند (شکل ۲).

شکل ۲: متد گراداینت پرکول را بر روی اووسیست های تقریباً خالص شده به دست آمده از مرحله دوم روش گراداینت منقطع ساکارز نشان می دهد. باکتریهای جدا شده در بالا و اووسیست ها (O) در پایین لوله مشاهده می شوند.

اووسیست های به دست آمده از مرحله گراداینت پرکول را به مدت ۱۰ دقیقه با هیپوکلریت سدیم ۰/۰۵٪ سرد تماس داده و در نهایت آنها را در محیط TSB (Trypticase soy broth) وارد کردیم. محیط کشت حاوی انگل به مدت ۱ هفته در ۳۷ درجه نگهداری شد. نکته جالب توجه این است که با نگهداری اووسیست ها در دی کرومات پتاسیم ۲/۵٪ احتمال رشد باکتریها و سایر میکروارگانیسمها وجود دارد در حالیکه تماس اووسیست ها با هیپوکلریت سدیم باعث جلوگیری از رشد میکروارگانیسمها در محیط کشت TSB می شود. در بررسی حاضر نیز بعد از ۱ هفته از تعلیق اووسیست ها در محیط کشت TSB هیچ میکروارگانیسمی مشاهده نشد. بررسی زنده بودن و عفونت زایی اووسیست های جدا شده با تلقیح موفقیت آمیز ۱۰۰۰۰ اووسیست به موشهای BALB/c اثبات شد.

لایه های مربوط به اسپروزوئیت ها و دیواره اووسیست ها که به کمک روش گراداینت پرکول جدا شده اند، در شکل ۳ نشان داده شده است. اووسیست های جدا شده با روش گراداینت منقطع ساکارز در شکل ۳A و اووسیست های تخلیص شده به کمک روش گراداینت پرکول در شکل (B و C) ۴ نشان داده شده اند.

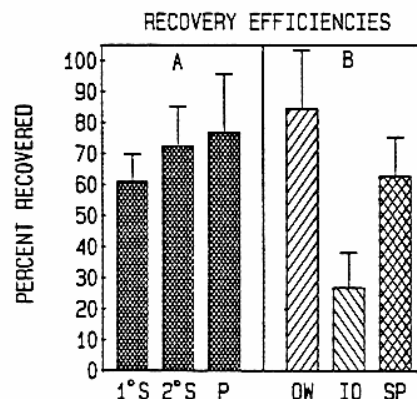
بحث

بعد از صاف کردن نمونه های مدفوع با استفاده از فیلترهای مخصوص، می توان نمونه را در دی کرومات پتاسیم ۲/۵ درصد و ۴ درجه سانتی گراد به مدت ۴ ماه نگهداری نمود، بدون اینکه اثری بر روی توانایی زنده ماندن یا خاصیت عفونت زایی اووسیست‌ها در موش یا گوساله‌ها ایجاد شود.

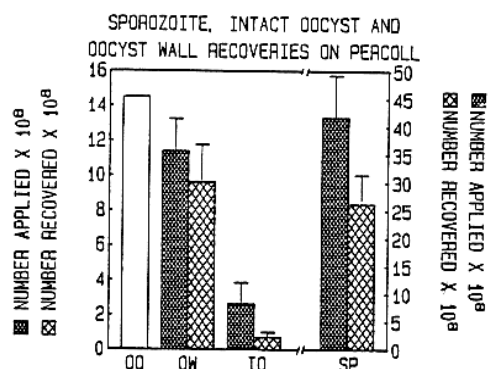
Jakson با استفاده از روش فلوتاسیون با محلول شیترا توانسته است اووسیست‌های *Eimeria arloingi* را از مدفوع بره‌ها جداسازی نماید (۱۲). در بررسی آنها بین ۶۰/۲ درصد و ۹۸ درصد از اووسیست‌های جدا شده به مواد ناخالص و باکتری آلوده بوده‌اند. تجارب ما در این مطالعه نشان داد که خالص‌سازی اووسیست‌های کریتوسپورییدیوم با استفاده از روش شناورسازی با محلول شیترا اغلب رضایت بخش نمی‌باشد. اگرچه اووسیست‌های جدا شده با این تکنیک به میزان زیادی جدا شدند اما این اووسیست‌ها همراه با باکتری‌ها و سایر ناخالصی‌های مدفوعی بوده و نیازمند یک مرحله خالص‌سازی اضافی بودند. روشها و تکنیکهایی که در این مطالعه از آنها استفاده شد دارای مزایای ویژه‌ای هستند که از آن جمله می‌توان به انجام آسان، جداسازی و تخلیص تعداد زیادی اووسیست و اسپروزوئیت انگل و ارزان قیمت بودن آنها اشاره نمود. اووسیست‌هایی که در پایان مرحله دوم روش گرادینت منقطع ساکارز جدا می‌شوند (۴۴ درصد تعداد کل) برای انجام بعضی از آزمایشات مناسب و عاری از ناخالصی‌های مدفوعی می‌باشند. بیش از ۳۴ درصد کل اووسیست‌ها نیز به شکل خالص در مرحله گرادینت پرکول جدا می‌شوند. اووسیست‌های جدا شده از این مرحله واقعاً عفونت‌زا و عاری از آلودگی‌های میکروبی هستند.

Heyman و همکارانش بیان می‌کنند که فنل به عنوان یک ماده فرعی ممکن است باعث تغییر در خاصیت آنتی ژنیکی دیواره اووسیست انگل شود (۹). در بررسی حاضر در اووسیست‌های جدا شده با تکنیک گرادینت منقطع ساکارز که فنل جزئی از ترکیبات آن است و با استفاده از آنتی بادیهای مونوکلونال، هیچگونه تغییری در خاصیت آنتی ژنیسته دیواره اووسیست‌های انگل مشاهده نگردید. اووسیست‌های به دست آمده به عنوان منبع مهمی جهت تهیه دیواره اووسیست یا اسپروزوئیت در بسیاری از بررسی‌های بیوشیمیایی و مولکولی و نیز در مطالعات

و گرادینت منقطع ساکارز که در جداسازی هر یک از موارد بالا به کار برده شده‌اند نیز در شکل ۶ نشان داده شده است.

شکل ۶: A. بازدهی مراحل اول (1°S) و دوم (2°S) روش گرادینت منقطع ساکارز و گرادینت پرکول (P) در جداسازی اووسیست‌های کریتوسپورییدیوم. B. بازدهی روش گرادینت پرکول در جداسازی اووسیست‌های سالم (IO)، دیواره اووسیست‌ها (OW) و اسپروزوئیت‌ها (SP).

شکل ۷: تعداد اووسیست سالم (IO)، دیواره اووسیست (OW) و اسپروزوئیت (SP) جدا شده به کمک گرادینت پرکول. (OO) تعداد اووسیست اصلی تهیه شده برای عمل excystation است.

اسپروزوئیت‌هایی که در این بررسی به فرم خالص تهیه شدند فاقد دیواره اووسیست بوده و فقط ۲/۲٪ از آنها با اووسیست سالم آلوده بودند ($3/00 \times 10^7 \pm 7/13 \times 10^7$). بعد از انجام روش گرادینت پرکول دیواره اووسیست‌ها (۸۵ درصد) در بالای لوله و اسپروزوئیت‌های سالم (۶۳ درصد) در ته لوله و چسبیده به لایه اووسیست‌های سالم (۲۷ درصد) قرار گرفتند. تعداد کمی از اووسیست‌ها نیز تخریب شده و یا نسبت به ماده استخراج مقاومت نشان دادند که اینها در فاصله بین لایه‌های دیواره اووسیست‌ها و اسپروزوئیت‌ها جای گرفتند.

References

1. Current W. L., Haynes T. B., 1984, Complete development of *Cryptosporidium* in cell culture, *Science*, 224:603-609.
2. Chalmers R. M., Elwin K., Reilly W. J., Irvine H., Thomas A. L., Hunter P. R., 2002, *Cryptosporidium* in farmed animals: the detection of a novel isolate in sheep, *Intern. J. Parasitol.*, 32(1): 21-26.
3. Doran D. J., 1970, Effect of age and freezing on sporozoites in cell culture, *J. Parasitol.*, 56: 27-29.
4. Entrala E., Molina J. M. M., Lombardo M. J. R., Moreno M. S., Lazcano C. M., 2000, *Cryptosporidium parvum*: oocysts purification using potassium bromide discontinuous gradient, *Vet. Parasitol.*, 92(3): 223-226.
5. Fayer R., Leek R. G., 1984, The effects of reducing conditions, medium, pH, temperature and time on in vitro excystation of *Cryptosporidium*, *J. Parasitol.*, 31: 567-569.
6. Fayer R., Hammond D. M., 1967, Development of first - generation schizonts of *Eimeria bovis* in cultured bovine cells, *J. Parasitol.*, 14: 764-772.
7. Guyot K., Follet - Dumoulin A., Lelievre E., Sarfati C., Rabodonirino M., Nevez G., Calliez J. C., Camus D., Dei-Cas E., 2001, Molecular characterization of *Cryptosporidium* isolates obtained from humans in France, *J. Clin. Microbiol.*, 39: 3472-3480.
8. Higgins J. A., Fayer R., Trout J. M., Xiao L., Lal A. A., Kerby S., Jenkins M. C., 2001, Real-time PCR for the detection of *Cryptosporidium parvum*, *J. Microbiol. Meth.*, 47(3): 323-337.
9. Heyman M. B., Shigekuni L. K., Ammann A. J., 1986, Separation *Cryptosporidium* oocysts from fecal debris by density gradient centrifugation and glass bead columns, *J. Clin. Microbiol.*, 23: 789-791.
10. Heine J., Moon H. W., Woodmansee D. B., 1984, Persistent cryptosporidium infection in congenitally athymic (nude) mice, *Infect. Immun.*, 43: 856-859.
11. Hammond D. M., Chobotra B., Ernst J. V., 1968, Cytological observation on sporozoites of *Eimeria bovis* and *Eimeria auburnensis* and *Eimeria* species from the ord kangaroo, *J. Parasitol.*, 54: 550-558.
12. Jackson A. R. B., 1964, The isolation of viable coccidial sporozoites, *parasitology.*, 54: 87-93.
13. Morgan U. M., Constantine C. C., O'Donoghue P., Meloni B. P., O'Brien P. A., Thompson R. C. A., 1995, Molecular characterization of *Cryptosporidium* isolates from humans and other animals using random amplified polymorphic DNA analysis, *Am. J. Med. Hyg.*, 52(6): 559-564.
14. McGlad T. R., Robertsort I. D., 2003, Gastrointestinal parasite of domestic cats in perth western Australia, *Vet. Parasitol.*, 17(4): 251-263.

ایمنولوژیک که به بررسی پاسخهای ایمنی میزبان در برابر آنتی ژنهای انگل می پردازد، کاربرد دارند.

جداسازی و تخلیص اسپروزوئیت های کریتوسپورییدیوم ارزش ویژه ای برای مطالعات آزمایشگاهی به خصوص مطالعاتی که در شرایط *In vitro* انجام می شوند خواهد داشت. نتایج یک بررسی نشان می دهد که چند ساعت پس از تلقیح اووسیست های *Eimeria bovis* به محیط کشت سلولی، انگل باعث مرگ سلولها می شود (۶). حذف ناخالصی ها و مواد زائد چسبیده به دیواره اووسیست های *Eimeria adenoides* باعث افزایش تعداد اسپروزوئیت ها در مراحل اولیه تکامل انگل می شود (۳).

این مطالعات نشان می دهند که دیواره اووسیست انگلهای کوکسیدیا و یا ترشحات حاصل از اووسیست این انگل ها حاوی توکسین و یا مواد سمی است که اثرات زیان آوری را بر روی محیط کشت سلولی اعمال می کنند. در مجموع این مطلب به این معناست که تخلیص اسپروزوئیت های کریتوسپورییدیوم از اهمیت ویژه ای برخوردار است، زیرا تلقیح اسپروزوئیت های آلوده با تعداد زیادی اووسیست می تواند منجر به اغتشاش و آشفته گی گردد، به خصوص زمانی که در حال بررسی زندگی انگل باشیم (در شرایط *In vitro* دیواره اووسیست ها به سلولهای فیروبلاست می چسبند و در عفونت ایجاد شده غیر قابل تشخیص هستند).

گزارشاتی مبنی بر تخلیص اسپروزوئیت های *Eimeria* با استفاده از ستونهای حاوی لایه های شیشه ای (۱۷) و ستونهای حاوی لایه های نایلون (۱۵) در بعضی از مقالات دیده می شود، اما هیچ یک از این روشها برای جداسازی اسپروزوئیت های کریتوسپورییدیوم استفاده نشده است. در مطالعه حاضر تکنیک گرادینانت پرکول اسپروزوئیت های کریتوسپورییدیوم را جداسازی نموده و باعث تفکیک دیواره اووسیست ها و اووسیست های سالم از یکدیگر می شود. میزان اسپروزوئیت های جدا شده در این روش ۶۳ درصد یا بیشتر بوده که به طور تقریبی با ۲/۲ درصد اووسیست سالم آلوده بودند. درجه آلودگی اسپروزوئیت ها به میزان excystation اووسیست ها وابسته است. اسپروزوئیت های به دست آمده با این روش جهت انجام آزمایشات ELISA، آنالیز آنتی ژن توسط SDS-PAGE و وسترن بلات و نیز جهت تجزیه DNA در بررسی های مولکولی بسیار مناسب می باشند. همچنین این اسپروزوئیت ها عفونت زا بوده و جهت مطالعات کشت انگل در شرایط *In vitro* مفید می باشد.

oocysts from feces by using a percoll discontinuous density gradient, J. Clin. Microbiol., 23: 199-200.

17. Wagenbach G. E., 1969, Purification of *Eimeria tenella* sporozoites with glass bead columns, J. Parasitol., 55: 833-838.

15. Thahun G., Stockdale P. H. G., 1982, Sensitivity and specificity of the indirect fluorescent antibody test in the study of four murine coccidian, J. Parasitol, 29: 129-132.

16. Waldman E., Tzipori S., Forsyth J. R. L., 1986, Separation of cryptosporidium species

Archive of SID